

REFERAT Byrådet d. 22-09-2025

Mødedato Mandag d. 22. september 2025 kl. 16:00

Mødested Det Gamle Rådhus

Indholdsfortegnelse

Procedurespørgsmål.....	3
Anlægsbevilling til idrætsprojekt i Assentoft 2025-2026.....	4
Valg af udbudsform ved byggeri af ny daginstitution i Børnehuset Toftegården, Dagtilbud Sydøst....	6
Lokalplan 751 for Bunkedal Mølle Vandværk og Tillæg 24 til Kommuneplan 2021 - Endelig vedtag	9
Analyse af lejeboligmarkedet i Randers kommune.....	12
Ny Klima- Natur- og Miljøpolitik for Randers.....	15
Statslige tilskudsmidler fra ordningen permanent ekstensivering til fremtidige naturforvaltningsinds	17
Program for områdefornyelse Asferg - godkendelse.....	19
Ændring af styrelsesvedtægt - repræsentation i sundhedsråd.....	22
Overdragelse af fordringer vedrørende Nordic Waste sagen til Gældstyrelsen.....	24
Vedtægtsændring for Randers Havn - sammensætning af bestyrelsen.....	26
Dronningborg Vandværk - Ansøgning om garanti.....	29
Budgetopfølgning og forventet regnskab pr. 31. maj 2025.....	31
Flytning af byrådsmødet mandag den 27. oktober 2025.....	37
Forslag fra Bjarne Overmark, Beboerlisten, om dom af 8.9.2025.....	38
Forslag fra Erik Bo Andersen, Østbroen, om fraværsopgørelser på udvalg og byrådsmøder.....	39
Forslag fra Henriette Malland, Velfærdslisten, om at forvaltningen fremlægger en sag om byrådets :	40
Lukket: Anmodning fra Bjarne Overmark, Beboerlisten, om redegørelse for personsag.....	41
Lukket: Salg af fast ejendom.....	42
Lukket: Salg af fast ejendom.....	43
Lukket: Erhvervelse af fast ejendom.....	44
Lukket: Køb af fast ejendom.....	45
Digital godkendelse af tilstedeværelse.....	46

Punkt 226: Procedurespørgsmål

00.01.00-G01-153-22

Indstilling

Byrådet har besluttet, at byrådsmøderne indledes med procedurespørgsmål. Under punktet kan byrådet træffe procedurebeslutninger i relation til den overordnede dagsorden.

Eksempler på beslutninger:

- Sagens placering på dagsordenen ændres, f.eks. at et punkt flyttes frem, hvis der er mange tilhørere til en sag.
- At sagernes rækkefølge ændres ud fra hensyn som sagens hastende karakter, væsentlighed, aktualitet m.v.
- Sager behandles sammen
- At sager afvises fra dagsordenen
- At sager flyttes i mellem den lukkede og åbne dagsorden.

Beslutning

Godkendt.

Punkt 227: Anlægsbevilling til idrætsprojekt i Assentoft 2025-2026

82.18.00-P20-3-25

Resumé

I budget 2024 og overslagsårene 2025-2027 blev der afsat anlægstilskud til særlige projekter på idrætsområdet. I Assentoft, Helsted og Hornbæk.

I Assentoft er projektet, som både omfatter en mulig udvidelse af bygningerne samt en omprioritering af m² i de eksisterende bygninger, nu yderligere konkretiseret. Projektet har derfor brug for at få frigivet midler til realisering af disse planer. Med denne sag foreslås der en samlet frigivelse af midler til projektet i Assentoft.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via sundheds- idræts- og kulturudvalget og økonomiudvalget

1. at der gives anlægsbevilling til projektet i Assentoft på i alt 1.260.370 kr., svarende til det afsatte rådighedsbeløb.

Beslutning fra Sundheds- idræts- og kulturudvalget, den 3. september 2025, punkt 90:

Indstilles godkendt.

Stine Eiby havde forfald til mødet, i stedet deltog Steen Bundgaard.

Daniel Madié havde forfald til mødet.

Beslutning fra Økonomiudvalget, den 15. september 2025, punkt 166:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

I Aftale om budget 2024 og overslagsårene 2025-2027 er der afsat anlægstilskud til særlige projekter på idrætsområdet. Begrundelsen er det store lokale engagement, der er i forhold til idrætsprojekter i både Hornbæk, Assentoft og Helsted.

Aftalepartierne har derfor afsat nedenstående opstartskapital til projekterne:

- 0,6 mio. kr. i 2025 til projektet i Helsted
- I alt 1,2 mio. kr. til projektet i Assentoft (placeret med 0,6 mio. kr. årligt i 2025-2026).
- I alt 1,2 mio. kr. til projektet i Hornbæk (placeret med 0,6 mio. kr. årligt i 2025-2026).

Ovenstående bevilling på samlet 3 mio. kr. er siden aftalen prisfremskrevet for hhv. 2025 og 2026 så den samlede sum er på 3.142.040 kr.

I Assentoft er projektet, som både omfatter en mulig udvidelse af bygningerne samt en omprioritering af m² i de eksisterende bygninger nu yderligere konkretiseret, og der er allerede sat gang i udarbejdelse af projektmateriale, som skal bruges i forbindelse med fondsansøgninger.

Der er nu og her tale om udarbejdelse af det samlede projektmateriale inkl. arkitekttegninger over ny disponering/restrukturering lokaler og af m² i den eksisterende halbygning med mulighed for at etablere et nyt foreningshus ud mod boldbanerne. Projektet har derfor brug for at få frigivet midler til realisering af disse planer.

Det foreslås derfor, at der gives en samlet anlægsbevilling til projektet i Assentoft på i alt 1.260.370 kr.

Økonomi

Rådighedsbeløbet til projektet i Assentoft er afsat i forbindelse med Aftale om budget 2024 og overslagsårene 2025-2027. Beløbet er siden budgetaftalen prisfremskrevet og er derfor i dag på 1.260.370 kr.

Punkt 228: Valg af udbudsform ved byggeri af ny daginstitution i Børnehuset Toftegården, Dagtilbud Sydøst

28.00.00-G01-66-25

Resumé

Byrådet har godkendt byggeriet af en ny daginstitution på den eksisterende grund ved Børnehuset Toftegården (Dagtilbud Sydøst), hvor den nuværende daginstitution er placeret. Der skal nu træffes beslutning om hvilken udbudsform, der skal anvendes ved byggeriet af den nye daginstitution. Desuden anbefaler forvaltningen, at daginstitutionen udføres i henhold til standarderne i DGNB certificeringen, men at der ikke gennemføres en egentlig certificering.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via børne- og familieudvalget og økonomiudvalget

1. at byggeriet af den nye daginstitution i Børnehuset Toftegården udbydes i en totalentreprise,
2. at daginstitutionen udføres i henhold til standarderne i DGNB-certificeringen, men at der ikke gennemføres en egentlig certificering, og
3. at børne- og familieudvalget på et kommende møde godkender byggeprogrammet for den nye daginstitution i Børnehuset Toftegården, inden udbuddet igangsættes.

Beslutning fra Børne- og familieudvalget , den 1. september 2025, punkt 82:

1. Godkendt.
2. Godkendt.
3. Godkendt.

Louise Høeg havde forfald til mødet.

Beslutning fra Økonomiudvalget, den 15. september 2025, punkt 167:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Byrådet godkendte på et møde den 24. juni 2025 (pkt. 165) byggeriet af en ny daginstitution til 100 børnehavebørn og 50 vuggestuebørn på den eksisterende grund i Børnehuset Toftegården i Dagtilbud Sydøst, hvor den nuværende daginstitution er placeret. Der skal nu træffes beslutning om hvilken udbudsform, der skal anvendes ved byggeriet af den nye daginstitution.

Forskellige udbudsformer

Som udgangspunkt kan der ved byggeri af den nye daginstitution anvendes én af følgende entrepriseformer:

- Totalentreprise
- Hovedentreprise
- Fagentreprise.

Totalentreprise

Denne udbudsform blev anvendt ved byggeriet af Børnehuset Dronningborg, der blev indviet i februar 2025. En totalentreprise er en entreprise, hvor en totalentreprenør står for både den indledende planlægning af projektet samt for den efterfølgende rådgivning og udførelse af byggeriet. Totalentreprenøren står således for alle dele af projektet fra dets

start til det er færdigt. Alle ydelser er samlet et sted, og der er én kontraktpart, der kan holdes ansvarlig for byggestyring og tidsstyring.

Hovedentreprise

Denne udbudsform blev anvendt ved byggeriet af Børnehuset Munkdrup, der blev indviet i marts 2024. Randers Kommune skal her selv sørge for alle godkendelser og projektmaterialer, som hovedentreprenøren efterfølgende giver tilbud på. Når der er indgået kontrakt, er det hovedentreprenøren, der styrer byggeriet.

Fagentreprise

Her er det Randers Kommune, der styrer og koordinerer hele byggeprocessen. Fagentreprenørerne udfører arbejderne på baggrund af kommunens projektmaterialer. Randers Kommune skal indgå entrepriseaftaler med hver enkelt fagentreprenør. Det er byggherren, der har den styringsmæssige og økonomiske risiko i forhold til fagentreprenørerne. Flere forskellige håndværkere er ansvarlige for hver sin entreprise. Ved komplekse byggerier, som f.eks. en ny daginstitution, er der større risiko for skred i budget og tidsplan samt forringelse af byggeprojektets samlede kvalitet ved fagentrepriseløsningen. Forvaltningen anbefaler derfor, at der ikke benyttes fagentrepriser ved byggeriet af den nye daginstitution.

Forslag til udbudsform

Forvaltningen har gode erfaringer med totalentrepriseformen, f.eks. fra byggeriet af Børnehuset Dronningborg, hvor der kun indgås én kontrakt, og hvor totalentreprenøren står for planlægningen og udførelsen af projektet. Set i sammenhæng med, at der også i denne sag pågår et lokalplansarbejde, vil det forenkle processen, at der kun skal indgås én kontrakt. På den baggrund vil forvaltningen anbefale, at der ved byggeriet af den nye daginstitution i Børnehuset Toftegården anvendes udbudsformen totalentreprise. Forvaltningen anbefaler også, at der afholdes en indbudt totalentreprisekonkurrence, hvor der anvendes omvendt licitation, og hvor tre totalentreprisebydere inviteres til at komme med deres bud. Det vil betyde, at byder skal tilbyde mest mulig kvalitet og opfylde flest mulige af Randers Kommunes ønsker for en sum, der maksimalt modsvarer licitationssummen.

Forvaltningen vil i første omgang tage afsæt i det udarbejdede materiale og byggeprogram for daginstitutionen i Dronningborg, da der er tilfredshed med indretningen og anvendelsen af denne institution. Desuden igangsættes der en involveringsproces med ledere, medarbejdere og forældre, hvorigennem der kan ske en justering og tilpasning af det oprindelige byggeprogram for Børnehuset Dronningborg til den nye daginstitution ved Børnehuset Toftegården. I byggeprogrammet vil der blive indarbejdet ønsker til den overordnede disponering af den nye daginstitution, herunder krav og ønsker til selve byggeriet samt til byggeriets projektering og udførelse.

Børne- og familieudvalget vil få byggeprogrammet for Børnehuset Toftegården til godkendelse på et senere udvalgsmøde, primo 2026.

Det er Randers Kommunes Ejendomsservice, der bliver bygherrerådgiver på arbejdet med nedrivning af den gamle daginstitution og byggeriet af den nye daginstitution Børnehuset Toftegården. Dette er i tråd med direktionens beslutning om, at alle anlægsprojekter vedrørende ny-, om- og tilbygning skal gå igennem projektteamet i Ejendomsservice, der enten selv gennemfører projekterne eller køber ekstern rådgivning.

DGNB certificering

I forbindelse med byrådets vedtagelse af "Klimaplan 2050" på et møde den 25. maj 2021 (pkt. 252) har byrådet besluttet, at Randers Kommune skal anvende DGNB-certificering (bæredygtigt byggeri) ved nybyggerier og restaureringsprojekter med et byggebudget på 20 mio. kr. eller derover. Den første daginstitution i Randers Kommune, der forventes DGNB-certificeret, er Børnehuset Munkdrup. Erfaringerne fra licitationsprocessen i Munkdrup var, at DGNB-certificeringen fordyrer projektet. I Munkdrup projektet er der udgifter til en ekstern DGNB-rådgiver (480.000 kr.), målinger til DGNB-certificeringen (100.000 kr.) og udgifter til leverandør (80.000 kr.). Desuden stilles der andre krav til energiberegninger, der har betydning for bygningens konstruktion, herunder ydervæggens tykkelse, og krav til indeklimaet. Det giver behov for flere m² i institutionen, da både børn og voksne skal indregnes i indeklimaregnskabet og i luftudskiftningen. Det skal samtidig bemærkes, at kravene til at få en DGNB-certificering er blevet yderligere skærpet i 2025.

Ved byggeriet af Børnehuset Dronningborg blev det politisk besluttet, at institutionen ikke skulle DGNB-certificeres på grund af omkostningerne til det, men at der skulle arbejdes efter DGNB-principperne. Dette er også praksis i andre kommuner. Forvaltningen anbefaler, at der arbejdes efter de DGNB-principper, der blev anvendt ved byggeriet af

Børnehuset Dronningborg ved byggeriet af den nye daginstitution Børnehuset Toftegården, men at institutionen ikke DGNB-certificeres. Det vil indebære, at elementer af social, økonomisk og miljømæssig bæredygtighed fortsat indarbejdes i projektet.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Forudsætningen for byggeriet af en ny daginstitution i Børnehuset Toftegården er, som besluttet af byrådet på et møde den 24. juni 2025 (pkt. 165), at økonomien til byggeriet findes i forbindelse med vedtagelsen af budget 2026-2029.

Punkt 229: Lokalplan 751 for Bunkedal Mølle Vandværk og Tillæg 24 til Kommuneplan 2021 - Endelig vedtagelse

01.02.05-P16-1-24

Resumé

Den 31. marts 2025 godkendte byrådet Forslag til Lokalplan 751 for Bunkedal Mølle Vandværk og Forslag til Tillæg 24 til Kommuneplan 2021 til offentlig høring.

Forslaget til lokalplanen giver mulighed for at etablere et nyt vandværk med tilhørende tekniske anlæg på et område på ca. 1,5 ha.

Forslag til Lokalplan 751 er ikke i overensstemmelse med Kommuneplan 2021, hvorfor der er udarbejdet et Forslag til Tillæg 24 til Kommuneplan 2021.

Forslagene har været i offentlig høring, og der er kommet syv hørings svar. Byrådet skal beslutte, om forslagene skal vedtages endeligt.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget samt økonomiudvalget,

1. at Forslag til Lokalplan 751 og Forslag til Tillæg 24 til Kommuneplan 2021 vedtages med de i Bilag 5 nævnte ændringer
2. at forvaltningen bemyndiges til at lave mindre justeringer og redaktionelle ændringer inden offentlig bekendtgørelse af planerne
3. at den sammenfattende redegørelse om miljøvurdering godkendes.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 2. september 2025, punkt 93:

Indstilles godkendt.

Beslutning fra Økonomiudvalget, den 15. september 2025, punkt 168:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Godkendt.

27 for: A (10), B (1), F (1), I (1), O (1), Q (5), V (5), Bo Vestergaard, Daniel Madié, Jens Peter Hansen

0 imod:

4 undlod: L (1), Æ (2), Ø (1)

Sagsfremstilling

Den 31. marts 2025 godkendte byrådet Forslag til Lokalplan 751 for Bunkedal Mølle Vandværk og Forslag til Tillæg 24 til Kommuneplan 2021. Planforslagene kan ses i Bilag 1 og 2.

Forslaget til lokalplanen udlægger området til tekniske formål med mulighed for at etablere et nyt vandværk med tilhørende tekniske anlæg, herunder en transformerstation, nødstrømsanlæg og skyllevandsbeholder samt et muligt solcelleanlæg. I tilknytning til vandværket ønskes der mulighed for at etablere parkeringsareal og adgangsvej.

Forslag til Tillæg 24 til Kommuneplan 2021 udlægger området til tekniske formål i form af et vandværk med tilhørende tekniske anlæg. Tillægget fastlægger bl.a. rammer for bebyggelsens placering, udformning, højdebestemmelser mv.

Planforslagene har været i offentlig høring fra den 3. april 2025 til den 3. juni 2025.

Høringssvar og forslag til ændringer

Der er kommet syv høringssvar. Høringssvarene er samlet i Bilag 3.

Høringssvarene omhandler:

- A. Valg af placering
- B. Mulighed for etablering af solceller
- C. Bilag IV-arter
- D. Visualiseringer
- E. Udsigt fra Nedre Vej
- F. Mulighed for udstykning
- G. Ledning
- H. Påvirkning af naboer
- I. Grundvand

I forhold til pkt. I har forvaltningen været i dialog med Miljøstyrelsen under høringsperioden, som har stillet krav om, at der udarbejdes en supplerende grundvandsredegørelse. Redegørelsen er sidenhen blevet udarbejdet af Randers Kommune, og sendt til godkendelse hos Miljøstyrelsen. Den supplerende grundvandsredegørelse findes i Bilag 2.

Derudover er der i høringsperioden fremsendt en kopi af indsigelserne fra foroffentlighedsfasen (august 2024). Disse er tidligere besvaret af forvaltningen pr. mail og omhandler følgende emner:

1. Kritik af svarfrist for høringsperioden
2. Kritik af mulighed for etablering af solceller
3. Kritik af den valgte placering af vandværket

Forvaltningen gennemgår i Bilag 4 alle ovennævnte høringssvar og stiller forslag til behandling af disse.

Høringssvarene har givet anledning til følgende forslag til ændringer i planforslaget:

- Der friholdes et 2,00 meter bredt tracé i beplantningsbæltet langs en forsyningsledning, der løber langs det vestlige skel.
- Der gives mulighed for udstykning til selvstændig matrikel indenfor lokalplanområdet.
- Afværgeforanstaltninger og tekniske tiltag for at sikre grundvandet mod forurening fra den supplerende grundvandsredegørelse indarbejdes i lokalplanforslaget som bestemmelser.

Alle forvaltningens forslag til ændringer i forslaget til lokalplanen ved den endelige vedtagelse er i Bilag 5.

Miljøvurdering

Der er udarbejdet en miljørapport, der har været i høring samtidig med planforslagene. Miljørapporten findes i Bilag 6.

Der er ikke indkommet bemærkninger til miljørapporten i høringsperioden.

Sammenfattende redegørelse

Ved den endelige vedtagelse af planerne skal der udarbejdes en sammenfattende redegørelse i forhold til miljøvurderingen.

Forvaltningen har udarbejdet den sammenfattende redegørelse, som er i Bilag 6. Miljøvurderingen, som består af miljørapporten og den sammenfattende redegørelse, offentliggøres sammen med lokalplanen.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Bilag

Forslag til Lokalplan 751_Bilag 1

Forslag til Tillæg 24 til Kommuneplan 2021 samt supplerende grundvandsredegørelse_Bilag 2

Hørings svar_Bilag 3

Høringsnotat_Bilag 4

Rettelsesblad_Bilag 5

Miljørapport og sammenfattende redegørelse_Bilag 6

Punkt 230: Analyse af lejeboligmarkedet i Randers kommune

00.01.00-P35-30-24

Resumé

Analysen af det randrusianske lejeboligmarked viser, at Randers kommune har et lavt huslejeniveau der ligger 15% under det gennemsnitlige. Huslejeniveauet er særlig lavt for de ældre udlejningsboliger. Det lave huslejeniveau kan til dels forklares med det generelle prisniveau på ejerboliger, standen og alderen på lejeboligerne. Den kvantitative analyse finder ikke, at omkostningsbestemt husleje direkte har en hverken negativ eller positiv effekt på huslejeniveauet. Dialogen med udlejere giver dog et indtryk af, at der er administrative byrder forbundet med reguleringen, som har negative konsekvenser for kvaliteten af lejeboliger i Randers kommune. De giver yderligere udtryk for, at den lave leje og et aktivt huslejenævn bidrager til at afskrække investorer fra at renovere og forbedre boliger til udlejning.

Generelt har Randers kommune en ældre boligmasse end sammenlignelige kommuner. Analysen viser, at tilflyttere uden for arbejdsmarkedet i større grad flytter til de billige boliger især i Randers N og Randers C. Randers kommune modtager en relativ stor mængde tilflyttere på overførselsindkomst og med en relativ høj gennemsnitlig foranstaltningsrisiko.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget

1. at analysen drøftes.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 2. september 2025, punkt 98:

Indstilles drøftet.

Beslutning fra Økonomiudvalget, den 15. september 2025, punkt 169:

Indstilles drøftet.

Beslutning

Drøftet.

Sagsfremstilling

I Budget 2025-2028 fremgår følgende aftaletekst: "(...) Aftalepartierne er optaget af, hvordan bedre boliger med højere kvalitet kan give et løft til byen, og er derfor enige om, at der skal gennemføres en analyse af lejeboligmarkedet. Analysen skal belyse, hvilken betydning omkostningsbestemt husleje har for omfanget af billige boliger i Randers Kommune. I arbejdet med analysen ønsker aftalepartierne, at der blandt andet ses på erfaringer fra andre kommuner, data omkring flyttemønstre og dialog med udviklere. (...)".

Forvaltningen har på baggrund af dette entreret med et eksternt analysefirma med henblik på at få udarbejdet en kvantitativ beskrivelse af boligmassen, huslejeniveauet og flyttemønstre gældende for Randers Kommune (bilag 1). I forlængelse af dette har de udarbejdet en statistisk analyse af huslejevibrationen mellem Randers kommune og andre danske kommuner, samt hvilke forklaringer der kunne være på en evt. variation, herunder omkostningsbestemt husleje. Som et supplement til dette er der blevet udarbejdet en analyse fra ejendomsudvikler perspektivet på Randers kommunes huslejemarked (bilag 2). Analysen er udarbejdet af ekstern rådgiver. Endeligt har forvaltningen haft en dialog med Randers lejerforening, som har givet deres input til forholdene vedr. omkostningsbestemt husleje (bilag 4).

Huslejeniveauet i Randers kommune

Generelt konkluderer analysen, at huslejen i Randers kommune er relativ lav ift. både landsgennemsnittet og de sammenligningskommuner som analysen har anvendt (bilag 1). Specifikt viser analysen, at den gennemsnitlige årlige husleje i Randers kommune er 144 kr. lavere end gennemsnitskommunen. Dette svarer til, at huslejen er ca. 15% lavere og det 18. laveste huslejeniveau i Danmark. Huslejen er især lav for private udlejningsboliger, hvor Randers kommune ligger 232 kr. pr. kvadratmeter under gennemsnittet. Ligeledes er huslejen for almene boliger lav, hvor lejeniveauet i

Randers kommune er det 10. laveste. Den lave husleje er især drevet af ældre udlejningsboliger. Her er det især private udlejningsboliger opført før år 2000 og almene boliger opført før 1974, som sænker den gennemsnitlige husleje (bilag 1).

Andelen af lejeboliger, som har en lav leje, under 743 kr. kvm., udgør 42,1% af den samlede lejeboligmasse i Randers kommune, hvorimod gennemsnittet for Jylland og Fyn er 25%. Yderligere så ligger 68% af boligmassen i Randers kommune i den lavest halvdel af huslejer i Jylland og Fyn.

Analysens forklaring på den lave husleje

For at forstå, hvorfor huslejen er lav har forvaltningen fået udført en analyse (bilag 1), hvor flere faktorer er blevet testet for at vise, hvordan de påvirker huslejen. Analysen er delt op i 3, hvor der er udarbejdet separate analyser for henholdsvis almene familieboliger, private udlejningsboliger opført før 1992 og private udlejningsboliger opført i 1992 og efter. Skillelinjen for private udlejningsboliger er valgt, da boliger opført før 1. januar 1992 er omfattet af omkostningsbestemt husleje og boliger efter er reguleret efter ”det lejedes værdi”.

Som det fremgår af lejeboliganalysen, er der flere faktorer, som spiller ind på huslejeniveauet. Generelt gør det sig gældende for udlejningsboliger, at huslejen er lavere når den gennemsnitlige boligalder stiger. Yderligere for private udlejningsboliger opført før 1992 er det koblet med, at lejemålene ikke har været genstand for en væsentlig om-, eller tilbygning. Dette anses som værende et udtryk for at ”standen” af boligen ikke er tidssvarende.

Analysen viser, at såfremt den gennemsnitlig kvm. pris for ejerboliger stiger, vil det medføre en stigende kvm. pris på lejeboliger. Dette forventes at være et udtryk for, hvor attraktivt boligområdet er, ergo desto mere attraktivt området er desto højere kvm priser for ejerboliger og således lejeboliger. For private udlejningsboliger opført før 1992 gør det sig endvidere gældende, at andelen af gamle private udlejningsboliger trækker det generelle huslejeniveau ned. En investering i nye boliger i de områder, vil forventelig kunne være med til at løfte det generelle huslejeniveau i området. Det er en del af forskellen på huslejeniveauet i Randers kommune kontra det gennemsnitlige huslejeniveau på landsplan, som det ikke har været muligt at identificere i analysen.

Hvad angår omkostningsbestemt husleje, så kan det ikke udledes af analysen, at det faktum, at kommunen er reguleret, har en hverken negativ eller positiv effekt på huslejen. Selve håndhævelsen af omkostningsbestemt husleje eller andre faktorer vedr. reguleringen kan dog have en påvirkning. Dette understøttes af den kvalitative analyse af ekstern rådgiver (bilag 2). Udlejterne peger på, at administration af omkostningsbestemt husleje især håndteringen af §119 og §120 midler er en hindring ift. renoveringen af ældre boliger i Randers kommune. De ser det især som en barriere for mindre private udlejere, da selve administration af Grundejernens investeringsfond (GI) koblet med et aktivt huslejenævn gør investeringer i boligmassen meget usikker. De giver udtryk for, at afskaffelsen af omkostningsbestemt husleje kunne være en mulighed for at hæve det generelle niveau af boligerne i Randers kommune, hvilket over tid vil medføre et generelt højere huslejeniveau i kombination med andre indsatser - f.eks. tiltrækning af ressourcer stærke tilflyttere. De siger ligeledes, at det med den nuværende tilgang, alt andet lige, ikke er rentabelt at investere i en opkvalificering af boligmassen.

Det fremgår ligeledes af analysen, at Randers kommune er den kommune med flest huslejeklageafgørelser pr. 1000 lejemål med næsten dobbelt så mange som Aarhus og 10 gange så mange som i Silkeborg, hvilket er den kommune med færrest. Det tyder på, at huslejer og huslejestigninger generelt bliver udfordret oftere i Randers Kommune end i andre kommuner i landet.

Igennem dialogen med private udlejningsselskaber identificeres det generelle huslejeniveau, som en udfordring for at løfte niveauet af boliger. De oplever, at det grundet rammerne for huslejeafkastelse hvad enten det er omkostningsbestemt husleje eller huslejenævnet, ikke kan svare sig at lave gennemgribende renoveringer af ældre lejemål. Som det fremgår af rentabilitetsudregningen i bilag 2 (s.11-12), vil en investering på 0,500 mio. kr. i en gennemsnitlig bolig medføre en negativ merværdi efter renovering på 0,022 mio. kr. og have en tilbagebetalingstid på 19 år. Dette forventes at ville afskrække en række udviklere fra at investere i den ældre boligmasse samt sænke modet for at lave gennemgribende renoveringer. Resultatet er ifølge udviklerne, at der laves vedligeholdelse, men ikke større forbedringer af de nuværende lejemål. Dette kan være med til at fastholde en boligmasse, som bliver mindre og mindre tidssvarende. Det vil alt andet lige medføre, at huslejeniveauet ikke udvikler sig til at være mere sammenligneligt med det gennemsnitlige lejeniveau på landsplan. Randers lejerforening er af den opfattelse af omkostningsbestemt husleje ikke er en forhindring for renovering. De giver udtryk for, at de opsparede midler i GI giver udlejer mulighed for at hæve niveauet af lejemålene. Ved en afskaffelse af omkostningsbestemt husleje vil det ifølge dem medføre, at der ikke skabes et større incitament for udlejer til at lave gennemgribende renoveringer, men derimod blot at hæve huslejeniveauet uden at lave yderligere investeringer i boligmassen (bilag 3).

Flyttemønstre

Analysen fra analysevirksomheden finder, at der samlet har været en netto tilflytning på 543 tilflyttere i perioden 1. januar 2022 til 1. januar 2024. Der var særligt en netto tilflytning fra kommunerne Favrskov, Norddjurs og Syddjurs samt en netto fraflytning til Aalborg kommune. Tilflyttere udgør en forholdsvis stor tilflytning i dele af Randers C samt de sydlige og nordlige dele af Randers Kommune. Tilflytterandelen er særligt høj i Havndal og i oplandsområdet omkring Havndal samt Udbyhøj, Langå og dele af Randers by. Analysen viser yderligere, at der er flere i alderen 20-29 som fraflytter end tilflytter. Dette er forventeligt fordi borgere i denne gruppe flytter for uddannelse.

I samme analyse fremgår det, at der er forskel på den socioøkonomiske profil af fraflyttere og tilflyttere. Hvad angår tilflytterne er der en større andel på overførselsindkomst, de har i højere grad grundskole som højst fuldførte uddannelse og har lavere indkomst. Derudover er der flere tilflyttere end fraflyttere, som er klassificeret som strukturelt sårbare. Randers kommune oplever en større tilflytning af borgere uden for beskæftigelse ift. både den nuværende befolkning samt ift. sammenligningskommunerne i analysen. Næsten 20% af tilflyttere i den erhvervsaktive alder står uden for arbejdsmarkedet.

I perioden 1. januar 2022 til 1. januar 2024 havde Randers kommune en nettotilflytning på strukturelt sårbare borgere. De strukturelt sårbare borgere udgør en relativ stor andel af de borgere, som er flyttet til den nordlige del af kommunen, og visse områder i Randers C. Over 46% af de sårbare borgere flytter ind i de billigste lejeboliger og overvejende ældste i Randers kommune. Det er især private lejeboliger opført før 1960 og almene boliger opført før 1991, som tilflytterne søger imod.

De foreløbige data fra Index100 flytteanalyse blev indarbejdet i Hvidbogen om Fremtidens Randers Kommune, som blev færdiggjort ultimo maj 2025. Den vedlagte analyse er den endelige færdiggjorte afrapportering af Index100 analyse.

Udfasning af omkostningsbestemt husleje

Hvis et flertal i byrådet beslutter, at gøre Randers kommune til en såkaldt ureguleret kommune, vil det medføre, at Randers kommune ikke længere vil være omfattet af regler om huslejeregulering i lov om midlertidig regulering af boligforholdene, kapital II-V. Overgangen til at være en ureguleret kommune vil blandt andet betyde, at regler som omkostningsbestemt husleje fremadrettet ikke vil være gældende og at huslejen for alle private lejeboliger i Randers kommune fremadrettet vil skulle fastsættes efter princippet om det lejedes værdi. Udlejere vil ligeledes ikke være omfattet af krav om indbetaling til Grundejernes investeringsfond. Ved en eventuel beslutning om, at overgå til at være ureguleret kan byrådet fastsætte, hvornår ændringen træder i kraft, dog først efter det tidspunkt, hvor beslutningen er kundgjort i Statstidende. Det er endvidere vigtigt at være opmærksom på, at ændringen skal bekendtgøres tilstrækkeligt, for at sikre at lejere og udlejere er bekendte med beslutningen. Det bemærkes yderligere, at huslejen fremadrettet ville skulle reguleres efter det lejedes værdi. Udlejer vil således have mulighed for at varsle lejeforhøjelse, såfremt lejen fastsat efter princippet om omkostningsbestemt husleje er væsentlig lavere end lejedes værdi. Forvaltningen bemærker i forbindelse med dette, at det lejedes værdi vil skulle bedømmes efter tilsvarende boliger, så det forventes ikke at medføre en markant prisstigning på den korte bane.

En overgang til at være ureguleret forventes ikke at vil medføre en stor stigning i lejen med det samme, da den vil skulle fastsættes efter det lejedes værdi. Det kan dog, som det fremgår af analysen i bilag 2, give udlejere en større fleksibilitet, der alt andet lige vil medføre en bedre stand og derigennem et højere lejeniveau. Denne ændring vil skulle kombineres med andre indsatser for at løfte det generelle niveau af boliger i Randers Kommune og derigennem standen. En overgang til at være ureguleret vil dog på baggrund af de interviews, som er gennemført med ejendomsudlejere medføre en øget lyst til at renovere. En pointe, der bestrides af Randers lejerforening (bilag 4).

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Bilag

Bilag 1 - Huslejeniveau og flyttemønstre - Index100

Bilag 2 - Lejemarkedet i Randers - Colliers

Bilag 3 - Rapportbilag til Huslejeniveau og flyttemønstre - Index100

Bilag 4 - Bemærkninger til materialet - Randers lejerforening

Punkt 231: Ny Klima- Natur- og Miljøpolitik for Randers

09.00.00-P00-1-23

Resumé

Den nuværende Klima, Natur og Miljøpolitik er vedtaget af byrådet i 2019. Byrådet har besluttet, at gældende politikker skal opdateres i løbet af hver byrådsperiode.

Den nye Klima, Natur- og Miljøpolitik er et udtryk for den retning, byrådet ønsker at arbejde i de kommende 4 år. Klima-, Natur- og Miljøpolitikken er forankret i de planetære grænser efter ønske fra byrådet, og sætter retning for, hvordan Randers Kommune, erhvervslivet og civilsamfundet kan bringe Randers kommune i større balance med de planetære grænser.

Politikken er udarbejdet på grundlag af en omfattende involvering af centrale aktører i Randers kommune med det formål, at lave en politik, som afspejler aktørenes ambitioner og som er forankret i en erkendelse af, at realiseringen af politikken forudsætter tætte partnerskaber mellem byrådet og de øvrige aktører i kommunen.

Politikken anbefales sendt i høring med henblik på endelige vedtagelse i november.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget,

1. at Klima-, Natur- og Miljøpolitikken 2025 - 2029 sendes i høring i 4 uger.

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, den 1. september 2025, punkt 91:

Indstilles godkendt.

Jens Peter Hansen og Frida Valbjørn Christensen deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning fra Økonomiudvalget, den 15. september 2025, punkt 172:

Indstilles godkendt idet fristen dog udvides til 8 uger.

Beslutning

Økonomiudvalgets indstilling, hvor høringsperioden udvides til 8 uger blev godkendt.

Sagsfremstilling

Byrådet godkendte på byrådsmødet den 30. oktober 2023, et forslag fra forvaltningen til rammerne for en ny Klima-, Miljø- og Naturpolitik for Randers Kommune. Den nye politik skal være målrettet en reduktion i overskridelsen af 6 af de 9 planetære grænser omfattende, klima, biodiversitet, belastningen med miljøfremmede stoffer og m.m. En overskrivelse af disse grænser indebærer nemlig forandringer af de planetære grænser, klimaet og økosystemer i et omfang, som betyder, at status quo ikke er mulig at opretholde og, at liv på planten bliver ændret for altid.

Byrådet besluttede yderligere, at der skulle være en bred inddragelse af borgere, industrien og andre centrale aktører i arbejdet med at udarbejde et forslag til politikken. Der skulle desuden være et særligt fokus på inddragelse af de unge, og politikken skulle afspejle ambitionerne hos disse aktører i Randers Kommune. En beslutning, der tager udgangspunkt i, at arbejdet med klima, natur og miljø fremadrettet forudsætter et tæt samarbejde mellem byrådet og de øvrige aktører i kommunen. Forvaltningen har haft en bred inddragelse af aktører fra følgende områder:

- Industrien
- Detail- og oplevelseserhverv
- Landbruget
- De unge
- Byggeriet
- De grønne NGO'er

En inddragelse, som har omfattet 2 workshops/dialogmøder med hver aktør og et afsluttende fællesmøde, hvor også byrådet var repræsenteret. På disse møder, har aktørerne fremsat forslag til indsatser. Disse indsatser fremgår af bilag 1. De potentielle indsatser forventes at kunne bidrage til en reduktion af overskridelsen af de planetære grænser. Disse potentielle indsatser har været med til at forme målsætningerne i politikken. De kan yderligere indgå i det fremadrettet arbejde med klima, natur, miljø og meget andet. Forvaltningen vil på baggrund af kataloget komme med forslag.

Nordic Waste sagen og de heraf affødte efterslæb i forhold til myndighedsopgaverne i Plan, By og Natur har betydet, at processen for udarbejdelsen af nærværende politik har været uønsket langstrakt.

Opbygning og indhold i Politikken

Baseret på input fra aktørerne har forvaltningen udarbejdet et forslag til en ny Klima, Natur- og Miljøpolitik for perioden 2025 til 2029.

Politikken omfatter forslag til målsætninger inden for de 6 planetære grænser, som for nuværende overskrides, hvor målrettede lokale bidrag til en reduktion i de nuværende markante overskridelser vil kunne gøre en reel og betydende forskel.

Som eksempel herpå fremgår det af den foreslåede politik, at Randers kommune arbejder imod:

- Indretning af byer fremover skal sikre, at det direkte tab af miljøfremmede stoffer mindskes ved bl.a. rensning af overfladevandet, reduktion i antallet af overløb fra kloakken og genanvendelse af overfladevandet i byrummene samt en styrket beskyttelse af drikkevandet.
- Forbedret rensning af spildevandet for miljøfremmede stoffer herunder lægemidler og antibiotika.
- Styrket indsamling af plast og efterfølgende bearbejdelse/afskaffelse.
- Øget myndighedsfokus på udledningen af forurenede overfladevand til fjord og åer.

Den retning og de målsætninger byrådet sætter med den foreslåede politik vil understøtte, en reduktion i overskridelsen af 6 af de 9 planetæregrenser i Randers. Klima-, Natur-, og Miljøpolitikken skal være rette snoren for kommunens arbejde på området fremadrettet. De er de målsætninger, som den kommende klimaplan og nye indsatser skal tage udgangspunkt i.

For at følge arbejdet foreslås det, at der hvert 2 år, første gang i ultimo 2027, afrapporteres på status for arbejdet med målsætningerne til miljø- og teknikudvalget.

Høring

Politikken foreslås sendt i høring i 4 uger. Den vil derefter blive sendt til endelig godkendelse hos byrådet sammen med eventuelle høringssvar.

Økonomi

Udgifterne til Klima-, Natur- og Miljøpolitikken afholdes inden for gældende budget. Politikken sætter retningen for kommunens fremadrettet arbejde. Forvaltningen vil med udgangspunkt i den vedtagne politik, arbejde med at realisere de målsætninger, byrådet har vedtaget. Når strategier og planer præsenteres for det politiske niveau, vil de økonomiske konsekvenser ved de individuelle indsatser blive beskrevet.

Bilag

Udkast til Klima-, Natur- og Miljøpolitik for Randers kommune

Potentiale katalog til Randers kommunes Klima-, natur- og miljøpolitik

Punkt 232: Statslige tilskudsmidler fra ordningen permanent ekstensivering til fremtidige naturforvaltningsindsatser - bevilling

04.00.00-G00-1-25

Resumé

Som led i driften af de kommunale naturarealer, er der søgt tilskud til permanent ekstensivering på 33,5 ha kommunalt ejet natur. Der er givet tilsagn fra staten om et engangstilskud på 1,49 mio. kr. Tilskuddet udbetales i december 2025.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget,

1. at de modtagne statslige tilskudsmidler anvendes til en udvidelse af anlægsmidlerne afsat til naturforvaltningsprojekter og allokeres til indsatser, der fremmer en øget biodiversitet på kommunalt ejede naturarealer.
2. at der til naturforvaltningsprojekter afsættes et rådighedsbeløb på 1,49 mio. kr. til indtægter i 2025 og 1,49 mio. kr. til udgifter i 2026, finansieret af statslige tilskud.
3. at der til naturforvaltningsprojekter gives anlægsbevillinger på 1,49 mio. kr. til indtægter og 1,49 mio. kr. til udgifter svarende til de afsatte rådighedsbeløb.

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, den 1. september 2025, punkt 94:

Indstilles godkendt.

Jens Peter Hansen og Frida Valbjørn Christensen deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning fra Økonomiudvalget, den 15. september 2025, punkt 173:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har i forbindelse med driften af de kommunalt ejede arealer fået mulighed for at søge tilskud til permanentekstensivering på egnede arealer.

Ordnningen Permanent ekstensivering har til formål at give tilskud til at ekstensivere landbrugsarealer med henblik på, at reducere udledningen af drivhusgasser, begrænse kvælstofudvaskningen og forbedre biodiversiteten på arealerne. Ved en ekstensivering af landbrugsarealerne ophøres landbrugsdriften og erstattes af en drift som betyder, at belastningerne af miljøet reduceres betydeligt og/eller driften målrettes direkte naturfremme.

Det er søgt og givet tilsagn til 33,5ha, der samlet udløser et engangstilskud på 1.491.545 kr. arealer, der indgår i ordningen pålægges af staten en servitut, så ekstensiveringen sikres for fremtiden.

De ansøgte arealer omfatter kommunalt ejede arealer, som i dag i den daglige drift allerede vedligeholdes med et naturpræg. Jf. sag nr. 14 på MTU 2025 (28.01.25) ” Sammenhæng mellem budget, grøn drift og borgernes oplevelse af de kommunale grønne områder”. Kravene i statsligt pålagte servitutter vil derfor ikke, gøre en forskel for arealanvendelsen.

De arealer, der vil blive omfattet af ekstensiveringsservitutterne er typisk arealer, der i dag afgræsses eller arealer, hvor der tages høslet målrettet det formål, at sikre mere og bedre natur på arealerne.

Forvaltningen har sikret, at arealer med andre formål end natur ikke indgår i ordningen.

Da naturen i Randers Kommune, som i de øvrige danske kommuner, har behov for en øget indsats for bevarelse og fremme af biodiversiteten i kommunen, anbefales det, at de modtagne tilskudsmidler reserveres til tiltag, der fremmer en øget biodiversitet på de kommunalt ejede naturarealer. Tilskudsmidlerne forventes udbetalt i december 2025 og indstilles anvendt til en udvidelse af den nuværende anlægsbevilling til naturforvaltning.

Økonomi

Randers Kommune har fået modtaget tilsagn fra staten om et engangstilskud på 1,49 mio. kr. Tilskudsmidlerne forventes udbetalt i december 2025 og vil kunne anvendes til naturforvaltning fra 2026.

Der søges med denne sag om rådighedsbeløb på 1,49 mio. kr. til indtægter i 2025 og 1,49 mio. kr. til udgifter i 2026 finansieret af tilskuddet, samt om anlægsbevillinger svarende til de afsatte rådighedsbeløb.

Punkt 233: Program for områdefornyelse Asferg - godkendelse

01.11.20-P15-3-21

Resumé

Byrådet besluttede i sommeren 2021, som led i Byfornyelsesindsats 2021-2024, at igangsætte områdefornyelse i Asferg. Der er i 2024-2025 udarbejdet program for områdefornyelsen i samarbejde med borgerne i Asferg. Programmet fremlægges til godkendelse.

Formålet med områdefornyelser er at understøtte lokal udvikling. Programmet er udarbejdet med fokus på at understøtte Asfergs kulturmiljø og sammenhængskraft og styrke Asferg som levedygtig landsby.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via landdistriktsudvalget og økonomiudvalget,

1. at programmet for områdefornyelse i Asferg godkendes,
2. at der til områdefornyelsen i Asferg gives et rådighedsbeløb på 0,5 mio. kr. i 2025, 2,5 mio. kr. i 2026 og 2,5 mio. kr. i 2027 samt 2,77 mio. kr. til indtægter i 2028. Nettoudgiften på 2,73 mio. kr. finansieres af pulje til byfornyelsesprojekter.
3. at der til områdefornyelse i Asferg gives en anlægsbevilling på 5,5 mio. kr. til udgifter og 2,77 mio. kr. til indtægter svarende til de afsatte rådighedsbeløb.

Beslutning fra Landdistriktsudvalget, den 14. august 2025, punkt 60:

Godkendt. Udvalget ønsker at der indarbejdes de nødvendige midler til drift af de gennemførte områdefornyelser i basisbudgettet

Beslutning fra Økonomiudvalget, den 15. september 2025, punkt 175:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

I efteråret 2020 igangsatte landdistriktsudvalget en proces om udvælgelse af landsbyer til områdefornyelse. Forvaltningen indbød herefter landsbyer til at søge om områdefornyelse.

Det blev på byrådsmødet den 14. juni 2021 besluttet at udpege bl.a. Asferg til områdefornyelse som en del af Byfornyelsesindsats 2021-2024. Siden foråret 2024 har forvaltningen gennemført programfasen og en borgerinddragelsesproces. Forud for programfasen har borgerne i Asferg i 2022-2023 udarbejdet en lokal udviklingsplan, og programmet for områdefornyelsen tager derfor afsæt i denne. Borgerinddragelsesprocessen bestod af et borgermøde inkl. workshop, hvor alle borgere var indbudt og cirka 100 deltog. Borgermødet resulterede i en bruttoliste med projektideer, som en nedsat arbejdsgruppe efterfølgende har videreudviklet.

Program for områdefornyelsen i Asferg

Forslaget til programmet er udarbejdet i et samarbejde mellem forvaltningen og arbejdsgruppen, og beskriver de initiativer og indsatser, som kommunen vil gennemføre i de kommende år i samarbejde med de lokale ildsjæle. I programmet beskrives landsbyens styrker og udfordringer, samt vision, målsætninger og succeskriterier, som kommunen vil opnå med områdefornyelsen. Forud for gennemførelse af initiativer og indsatser, skal programmet godkendes i byrådet. Forslaget til programmet er vedlagt i bilag 1.

Visionen med områdefornyelsen er at understøtte Asferg som levedygtig landsby. Udviklingen i Asferg skal ikke kun være et spørgsmål om vækst, men også om at bevare det, der gør Asferg til et unikt sted med et attraktivt nærmiljø. Asferg har

aktive ildsjæle, servicefunktioner, institutioner og foreningsliv. Borgerne udtrykker, at dette er fundamentet og grundstenene, der gør Asferg til et godt sted at bo gennem hele livet. Som andre mindre byer og landsbyer har Asferg også sårbarheder, f.eks. udsving i befolkningsudviklingen, trafikale udfordringer samt mangel på attraktive udendørs mødesteder og gode rekreative fællesarealer. I Asferg er der potentialer, som en områdefornyelse kan understøtte, og udfordringer, som kan afhjælpes.

Programmet for områdefornyelsen i Asferg indeholder tre større delprojekter samt supplerende mindre tiltag.

- I delprojektet 'Fra kryds til knudepunkt' fornyes og forskønnes det centrale kryds i Asferg, hvor Nørregade, Søndergade, Vestergade og Østergade mødes. Formålet med projektet er at forandre indtrykket af landsbyen; fra at være domineret af biltrafik og vejkryds til at blive et knudepunkt med en attraktiv velkomst til byen og skolen. Projektet indeholder også trafikale foranstaltninger, håndtering af regnvand og fokus på kulturmiljøet i Asferg.
- I delprojekt 'Asfergs Aktive Landskab' bearbejdes udearealerne omkring Asferg Skole og Træningshuset, så der skabes et sammenhængende byrums- og landskabsprojekt, der giver nye muligheder for leg, bevægelse og ophold. Skolen, Træningshuset og skoven forbindes gennem et nyt bevægelsesbånd, der etableres et torv foran Træningshuset og der anlægges et bakkelandskab med høj biodiversitet, hvor man kan løbe, cykle og skate. I områdefornyelsen afsættes et minimumsbudget til projektet, og sammen med ildsjælene og idrætsforeningen vil der blive søgt om yderligere ekstern finansiering ved fonde.
- I delprojekt 'Grønningen' omdannes et græsareal nord for Asferg Kirke til et rekreativt pusterum med vild engbeplantning og opholdsmuligheder. I dag fremstår arealet ikke indbydende, hvorfor det ikke anvendes. Med få simple greb indrettes Grønningen til et grønt område med stier der inviterer til gåtur og plads til ro og fordybelse, så området får en højere rekreativ værdi.

Ud over delprojekterne indeholder områdefornyelsen supplerende mindre tiltag, der har til formål at sikre forankring, engagement og ejerskab blandt borgerne. Tiltagene har blandt andet fokus på rekreative stier og små trafikale tiltag langs Vestergade. I Asferg har ildsjælene en særlig handlekraft, og der afsættes derfor en pulje til borgerdrevne initiativer, hvoraf en del af puljen reserveres til inddragelse af landsbyens unge. Inddragelsen skal være mest muligt engagerende med henblik på at skabe ejerskab til såvel processen som områdefornyelsens resultater.

Områdefornyelsen igangsættes efter godkendelse af programmet, og forventes afsluttet i 2028.

Økonomi

Det samlede budget for områdefornyelsen i Asferg er 6 mio. kr., hvoraf byrådet d. 17. juni 2024 bevilgede en nettoudgift på 0,5 mio. kr. til udarbejdelse af programmet. I sagen anmodes derfor om rådighedsbeløb og anlægsbevilling til de resterende udgifter på 5,5 mio. kr. Desuden anmodes om rådighedsbeløb og anlægsbevilling til indtægter på 2,77 mio. kr.

Områdefornyelsen finansieres primært fra kommunens pulje til byfornyelse, samt statslig refusion og eksterne fondsmidler.

Der resterer 14,3 mio. kr. i 2025 på puljen til byfornyelsesprojekter. Der kan opnås op til 60% statslig refusion på kommunale udgifter til byfornyelse i landdistrikterne. Det foreslås på den baggrund, at udgifterne til områdefornyelsen så vidt muligt reserveres i de statslige puljer, så der sker mindst muligt træk på den kommunale pulje. Der resterer pt. 2,77 mio. kr. i den statslige ramme, som foreslås reserveret til områdefornyelsen i Asferg.

Kommunens nettoudgift til områdefornyelsen i Asferg vil i alt være på 3,23 mio. kr., hvoraf nettoudgiften på 2,73 mio. kr. bevilliges og frigives i denne sag.

Udgifterne og indtægterne til områdefornyelsen i Asferg bliver fordelt over årene 2025-2028.

Afledt drift

Jævnfør lov om byfornyelse og udvikling af byer, kan byfornyelsesmidler ikke anvendes til drift og vedligehold. Områdefornyelsen gennemføres primært på arealer, som kommunen drifter i dag, hvorfor en del af de fremtidige driftsudgifter håndteres ved omlægning af eksisterende drift. Der er desuden en forventning om, at en række vedligeholdelses- og driftsopgaver løftes lokalt, eksempelvis vedligehold af 'Grønningen', byrumsinventar og legepladsudstyr samt rekreative grusstier, som borgerne etablerer. I et begrænset omfang forventes enkelte dele af områdefornyelsen at medføre forøgede driftsudgifter for kommunen. Disse udgifter afholdes indenfor de eksisterende driftsbudgetter. I områdefornyelsen etableres desuden enkelte nye trafikale anlæg, eksempelvis nye fortove og hastighedsdæmpende foranstaltninger, hvor der medfølger midler til afledt drift efter de gældende principper for afledt drift på veje og stier efter "Vej -og stimodellen".

Bilag

LDU_program for områdefornyelse Asferg Præsentation

program_ områdefornyelse Asferg

Punkt 234: Ændring af styrelsesvedtægt - repræsentation i sundhedsråd

00.01.10-G01-84-25

Resumé

Forvaltningen fremlægger for byrådet forslag til ændring af styrelsesvedtægten i forhold til Randers Kommunes repræsentation i det regionale sundhedsråd.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget

1. at de foreslåede ændringer i styrelsesvedtægten godkendes.

Beslutning fra Økonomiudvalget, den 18. august 2025, punkt 156:

Indstilles godkendt.

Beslutning fra Byrådet, den 25. august 2025, punkt 210:

At styrelsesvedtægten godkendes og oversendes til 2. behandling i byrådet blev godkendt.

Morten Ballegaard Sørensen (C) deltog som stedfortræder for Christina Kjærsgaard (Q).

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Folketinget vedtog den 11. juni 2025 ændring af regionsloven og en række andre love som følge af sundhedsreformen.

Med den nye lovgivning etableres 17 nye sundhedsråd. De 17 nye sundhedsråd nedsættes som stående udvalg under de fire regionsråd. Sundhedsrådene har umiddelbart forvaltningsansvar og sammensættes med både regionale og kommunale medlemmer.

Alle kommuner skal have fastsat bestemmelser i kommunens styrelsesvedtægt om kommunens repræsentation i sundhedsrådet.

De kommunale repræsentanter i sundhedsrådene vælges af byrådet for hele den kommunale funktionsperiode (2026-2029).

Følgende skal fastsættes i styrelsesvedtægten:

- Om kommunens repræsentanter skal være borgmesteren og én udvalgsformand eller to udvalgsformænd,
- Hvilke udvalg kommunens repræsentanter er formænd for og
- Hvilke hverv stedfortræderne varetager.

Det foreslås, at følgende ændring indsættes i styrelsesvedtægten:

"Kapitel VII

Sundhedsråd

§ 24

Randers Kommunes repræsentanter i det regionale sundhedsråd er formanden for omsorgsudvalget og formanden for sundheds-, idræts- og kulturudvalget.

Stk. 2. Stedfortræder for formanden for omsorgsudvalget i sundhedsrådet er næstformanden for omsorgsudvalget. Stedfortræder for formanden for sundheds-, idræts- og kulturudvalget er næstformanden for sundheds-, idræts- og kulturudvalget."

Økonomi

Regionsrådet yder vederlag til de kommunale repræsentanter i sundhedsrådet, jf. regionslovens § 11, stk. 2, 1. pkt.

Videre proces

Efter styrelseslovens § 2 skal ændringer i styrelsesvedtægten undergives to behandlinger i byrådet med mindst seks dages mellemrum.

Sagen forelægges økonomiudvalget den 18. august 2025. Sagen forelægges byrådet til 1. behandling den 25. august 2025. 2. behandlingen sker til byrådsmødet den 22. september 2025.

Punkt 235: Overdragelse af fordringer vedrørende Nordic Waste sagen til Gældstyrelsen

00.01.00-A00-25-25

Resumé

Gældsstyrelsen har rettet henvendelse til Randers Kommune og tilbudt at overtage inddrivelsen af fordringer vedrørende Nordic Waste og relaterede selskaber. Baggrunden for henvendelsen, er at Gældsstyrelsen har overtaget inddrivelsen af andre offentlige fordringshaveres krav efter anmodning fra disse, og derfor har Gældsstyrelsen tilbudt Randers Kommune det samme.

Der skal derfor tages stilling til om Randers Kommune skal overdrage inddrivelsen af nuværende og fremtidige fordringer vedr. Nordic Waste og relaterede selskaber til Gældsstyrelsen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget

1. at Randers Kommune overdrager alle nuværende og fremtidige fordringer vedr. Nordic Waste og relaterede selskaber til inddrivelse i Gældsstyrelsen.

Beslutning fra Økonomiudvalget, den 15. september 2025, punkt 177:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Gældsstyrelsen har rettet henvendelse til Randers Kommune og tilbudt at overtage inddrivelsen af fordringer vedrørende Nordic Waste og relaterede selskaber. Baggrunden for henvendelsen, er at Gældsstyrelsen har overtaget inddrivelsen af andre offentlige fordringshaveres krav efter anmodning fra disse, og derfor vil Gældsstyrelsen tilbyde Randers Kommune det samme.

Den normale arbejdsdeling mellem Gældsstyrelsen og kommunerne er fastsat i bekendtgørelse af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Arbejdsdelingen er kort beskrevet:

Kommunerne følger op på om fordringer betales inden for den fastsatte betalingsfrist. Hvis skyldner ikke overholder betalingsfristen, gennemfører kommunerne normal rykkerprocedure, hvilket vil sige at der sendes 1. og 2. rykkerskrivelse til skyldner.

Hvis skyldner fortsat ikke betaler, overdrages inddrivelsen af fordringen til Gældsstyrelsen. Det er ikke forudsætning for overdragelsen af fordringen, at der er gennemført normal rykkerprocedure med 1. og 2. rykker, medmindre det følger af anden lovgivning.

Ved overdragelse af fordringer til inddrivelse ved Gældsstyrelsen, overtager Gældsstyrelsen kreditorbeføjelsen. det betyder at Gældsstyrelsen overtager kommunens rolle og opgaver overfor skyldner. For eksempel kommunikation med skyldner, kurator, kurateller, ydelse af henstand med betaling og indgåelse af aftaler om afdragsordninger m.v.

Gældsstyrelsen har i vedlagte bilag beskrevet dette nærmere, når der er tale om fordringer overdraget til inddrivelse, der er anmeldt i et konkursbo.

Randers Kommunes foreløbige anmeldte krav til konkursboet udgør i alt 358,1 mio.kr. Kravet indeholder de forventede samlede nettoudgifter for kommunen (350 mio. kr.) samt de foreløbigt opgjorte afledte udgifter (8,1 mio. kr.). De afledte udgifter indeholder blandt andet kommunens interne ressourceforbrug (medarbejdertimer).

Der påløber stadig udgifter og kravet opdateres løbende overfor konkursboet, og vil også skulle opdateres løbende overfor Gældsstyrelsen, såfremt det besluttes at overdrage inddrivelsen til Gældsstyrelsen.

Ud over ovenstående kommer der et tilgodehavende på 227.000 kr. vedrørende ubetalte Miljøgebyrer inkl. tilskrevne renter.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Bilag

Redegørelse for overdragelse af fordringer der er anmeldt i et konkursbo.pdf

Punkt 236: Vedtægtsændring for Randers Havn - sammensætning af bestyrelsen

00.01.10-P20-12-25

Resumé

Forvaltningen har i august fremlagt forslag til ændring af vedtægterne for Randers Havn, således at antallet af bestyrelsesmedlemmer, hvor der stilles krav om byrådsmedlemsskab, reduceres med et medlem, hvorved der skabes større fleksibilitet ved udpegning af bestyrelsesmedlemmer, herunder mulighed for at styrke havnebestyrelsens kompetencer i relation til fremtidige krav til havnens drift.

Byrådet besluttede at sende forslaget i høring ved havnebestyrelsen, og havnebestyrelsen har den 2. september 2025 sendt høringssvar med forslag til ny vedtægt.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet, via økonomiudvalget,

- at byrådet tager havnebestyrelsens høringssvar til efterretning, hvorefter antallet af byrådsmedlemmer i bestyrelsen nedsættes med et medlem, som i stedet vælges efter indstilling fra den afgangende havnebestyrelse, og
- at byrådet godkender havnebestyrelsens forslag til ny vedtægt, herunder forslaget om ikke at vælge suppleanter for ikke-byrådsmedlemmer.

Beslutning fra Økonomiudvalget, den 15. september 2025, punkt 179:

Indstilles godkendt med 7 stemmer for og 2 stemmer imod. Imod stemte Østbroen og Socialistisk Folkeparti.

Beslutning

Godkendt.

20 for: A (10), B (1), I (1), V (5), Bo Vestergaard, Daniel Madié, Jens Peter Hansen

11 imod: F (1), L (1), O (1), Q (5), Æ (2), Ø (1)

Ændringsforslag fra Jens Peter Hansen om at vedtægterne ændres, så:

- Byrådet vælger 1 medlem til bestyrelsen blandt dets medlemmer
- 1 medlem vælges af byrådet efter indstilling fra 3F Randers
- 1 medlem vælges af byrådet efter indstilling fra DI Randers-Norddjurs
- 2 medlemmer vælges af byrådet uden for dets medlemskreds efter indstilling fra den afgangende havnebestyrelse, som ligeledes indstiller to suppleanter til rollen

Ændringsforslaget fra Jens Peter Hansen blev forkastet

1 for: Jens Peter Hansen

25 imod: A (10), B (1), F (1), I (1), L (1), O (1), V (5), Æ (2), Ø (1), Bo Vestergaard, Daniel Madié

5 undlod: Q (5)

Sagsfremstilling

Sagens historik (kopi af sagsfremstillingen fra pkt. 213, behandlet på byrådets møde den 25. august 2025)

Efter de nugældende vedtægter for Randers Havn gælder følgende vedrørende bestyrelsens sammensætning:

- Byrådet vælger 5 medlemmer til bestyrelsen blandt dets medlemmer
- 1 medlem vælges af byrådet efter indstilling fra Foreningen af Arbejdsgivere i Randers (nu 3F Randers)
- 1 medlem vælges af byrådet efter indstilling af SID A (nu DI Randers-Norddjurs)

- Der udpeges en suppleant for hvert bestyrelsesmedlem

Bestyrelsen for Randers Havn består aktuelt af følgende medlemmer:

- Daniel Madié (formand)
- Anker Boje
- Claus Berggren
- Frank Nørgaard
- Bjarne Overmark
- Kim Stæhr Christensen (udpeget af 3F Randers)
- Per Hastrup (udpeget af DI Randers-Norrdjurs)

Det står i stigende grad klart, at udvikling og drift af Randers Havn kræver en række professionelle kompetencer, som ikke nødvendigvis tilgodeses ved byrådets valg af bestyrelsesmedlemmer blandt dets medlemmer. Der kan fx være behov for kompetencer inden for transport, havnedrift, økonomi, grøn omstilling mv. Forvaltningen vurderer derfor, at det vil være hensigtsmæssigt, at bestyrelsen for Randers Havn får mulighed for at indstille en person med relevante kompetencer til udpegning til bestyrelsen.

Forvaltningen anbefaler derfor, at udpegningen af bestyrelsesmedlemmer ændres således:

- Byrådet vælger 4 medlemmer til bestyrelsen blandt dets medlemmer
- 1 medlem vælges af byrådet efter indstilling fra 3F Randers
- 1 medlem vælges af byrådet efter indstilling fra DI Randers-Norrdjurs
- 1 medlem vælges af byrådet uden for dets medlemskreds efter indstilling fra den afgående havnebestyrelse, som ligeledes indstiller en suppleant til rollen. Der tilstræbes indstilling af personer med kompetencer inden for transport, havnedrift, økonomi, finansiering, grøn omstilling samt med relevant markedsindsigt.

Vedtægtsændringen medfører ikke en ændring i bestyrelsens samlede antal.

Vedlagt til sagen er den gældende vedtægt for Randers Havn.

Byrådets behandling af sagen den 25. august 2025 og høring af havnebestyrelsen

Byrådet besluttede den 25. august 2025, på indstilling fra økonomiudvalget, at sende forslaget til vedtægtsændring i høring ved bestyrelsen for Randers Havn.

Havnebestyrelsen har den 2. september 2025 sendt et svar til byrådet. Det fremgår af svaret, at bestyrelsen har drøftet forslaget til vedtægtsændring, og at et flertal i bestyrelsen har stemt for en ny vedtægt.

Foruden de af Randers Kommune foreslåede ændringer, som havnebestyrelsen godkender, har havnebestyrelsen foreslået en ændret opsætning af vedtægten, herunder i forhold til bestemmelser i havneloven. Desuden er foreslået at ændre på valget af suppleanter, således at der ikke vælges suppleanter for de bestyrelsesmedlemmer, der er valgt uden for byrådets midte.

Forslaget er begrundet i et ønske om fleksibilitet ved behov for ny-udpegning af medlemmer uden for byrådets kreds, da der kan være behov for nye/andre kompetencer ved ny-udpegning undervejs i en valgperiode. Ved behov for ny-udpegning i perioden, indhentes der indstilling ved hhv. 3F Randers, DI Randers-Norrdjurs eller den øvrige bestyrelse, afhængig af hvilket medlem der er udtrådt.

Desuden er foreslået at ajourføre vedtægten med ordlyden for lignende selvstyrehavne i forhold til vederlag. Den tidligere § 6 er derfor erstattet af forslagets punkt 2.6 med henvisning til havnelovens § 9, stk. 15 om vederlag.

Havnebestyrelsens høringssvar samt forslag til vedtægt er vedlagt sagen som bilag. Forslaget er uden markering af ændringer, da forslaget er med ny opsætning og ordlyd i sin helhed.

Økonomi

Ændringen medfører ikke økonomiske konsekvenser for Randers Kommune.

Bilag

Udkast til vedtægter - Randers Havn - 02.09.25

Høringssvar fra Randers Havn 02.09.25

Gældende vedtægter - Randers Havn

Punkt 237: Dronningborg Vandværk - Ansøgning om garanti

00.01.00-A00-5-25

Resumé

Dronningborg Vandværk ansøger Randers Kommune om en garanti på 3,2 mio. kr. i forbindelse med etablering af nødforsyningsledning samt udskiftning af diverse ledninger.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget,

1. at der gives en garanti til Dronningborg Vandværk på 3,2 mio. kr. med en løbetid på 25 år,
2. at der opkræves en provision på 0,415% af restgælden ultimo året i garantiperioden.

Beslutning fra Økonomiudvalget, den 15. september 2025, punkt 178:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

I mail af 17. juli 2025 (vedlagt som bilag) ansøger Dronningborg Vandværk om en lånegaranti på 3,2 mio. kr. Garantien vedrører udgifter til 3 projekter: Etablering af nødforsyningsledning i samarbejde med Verdo, udskiftning af støbejernsledninger på Øster Boulevard og udskiftning af eternitledninger på Mejlgårdsvej, Tårupgårdsvej og Højriisvej.

Bestyrelsen for Dronningborg Vandværk ønsker en større vandforsynings sikkerhed, som gerne må overstige 3 dage, som anbefalet af Beredskabsstyrelsen. Der er derfor indgået aftale med Verdo om etablering af en sådan ledning mellem Verdo og Dronningborg Vandværk. Investeringen udgør 3,1 mio. kr., hvor Verdo betaler 1,3 mio. kr.

I forbindelse med nedlæggelse af nødforsyningsledningen foretages diverse forebyggende udskiftninger af ledninger til mere tidsvarende materialer. Disse projekter udgør 1,4 mio. kr. i alt.

Der er ikke et lovgivningsmæssigt krav om, at byrådet skal godkende, eller at forvaltningen fagligt skal godkende investeringerne. Men jf. de nye retningslinjer for garantistillelse i kommunen har forvaltningen foretaget en vurdering af investeringen set i forhold til vandforsynings fremtid samt udkast til takstblad. Denne vurdering er godkendt i Miljø og teknikudvalget den 1. september 2025.

Den samlede investering udgør 3,2 mio. kr. og ønskes lånefinansieret med et 25-årigt lån med fast rente i Kommunekredit. Der ansøges om garanti for den samlede anlægssum, idet den samlede investering ønskes finansieret med fremmed kapital (lånefinansiering). Dette er i overensstemmelse med forsyningslovgivningen, som ikke tillader opsparing af kapital, men forudsætter løbende prisfastsættelse over for forbrugerne efter hvile i sig selv princippet.

Regnskab 2024 for Dronningborg Vandværk viser et resultat på 0 kr. som følge af hvile i sig selv princippet. Randers Kommune har tidligere stillet garanti til Dronningborg Vandværk for 4 lån med en samlet restgæld på 7,4 mio. kr.

Økonomi

Udgiften til anlægsinvesteringer på forsyningsområdet er omfattet af den automatiske låneadgang, jf. lånebekendtgørelsen. Den ansøgte garanti vil således ikke påvirke den kommunale låneramme.

Det er et lovgivningsmæssigt krav, at kommunen skal stille garanti til forsyningsvirksomheder på markedsmæssige vilkår. Der skal derfor opkræves en garantiprovision i forbindelse med garantien.

Efter en konkret vurdering indstiller forvaltningen, at garantiprovisionen fastsættes til 0,415 % af restgælden ultimo året i garantiperioden. Provisionssatsen er opgjort inkl. stiftelsesprovision. Dette er på niveau med lignende sager i forhold til

størrelsen af garantisummen og sager, hvor den samlede risiko forbundet med at stille garantien i øvrigt er vurderet relativ lav.

I risikovurderingen indgår en række elementer, bl.a. selskabets økonomi samt en følsomhedsanalyse. Derudover indgår en vurdering af det eksisterende ledningsnet og produktionsanlæg samt den samlede garantisum pr. forbruger, jf. de nye retningslinjer for garantistillelse vedtaget af byrådet i januar 2025. Garantisummen pr. forbruger er vurderet lav sammenlignet med garantisummen for andre vandselskaber. Selskabet har medsendt nyt takstblad, og selskabet oplyser, at planlægningen af nødforbindelsen har stået på i en længere periode, og investeringerne er derfor indregnet i takstbladet for 2025. Udkast til takstblad for 2026 er vedlagt ansøgningen, og som det fremgår af takstbladet, så er der en lille stigning i driftsbidraget for den enkelte forbruger. Den årlige stigning udgør 52 kr. inkl. moms pr. forbruger. Fastsættelsen af garantiprovisionen er foretaget med udgangspunkt i Safe Harboursatserne.

Dronningborg Vandværk forsyner 2.200 husstande i Dronningborg og omegn.

Bilag

ansøgning.pdf

Punkt 238: Budgetopfølgning og forventet regnskab pr. 31. maj 2025

00.30.00-S00-4-24

Resumé

Som led i økonomistyringen har forvaltningen udarbejdet budgetopfølgning og forventet regnskab pr. 31. maj 2025. Denne opfølgning indeholder en redegørelse for det forventede regnskabsresultat på driften opdelt på service og indkomstoverførsler samt anlæg. Derudover ansøges der om bevillingsmæssige ændringer.

Årets anden store opfølgning har til formål at vurdere forventet regnskab for 2025 halvvejs inde i regnskabsåret samt give en pejling på, om regnskabet har konsekvenser for det kommende budget 2026-2029. Skøn foretaget på dette tidspunkt af året er fortsat forbundet med en vis usikkerhed, særligt på anlægsområdet. Derudover indeholder budgetopfølgningen konsekvenserne af midtvejsreguleringen af bloktilskuddet for 2025, jf. økonomiaftalen for 2026.

Af de vedlagte notater fremgår de væsentligste resultater fra budgetopfølgningen samt en oversigt over bevillingsansøgninger.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget,

1. at der gives tillægsbevillinger til skatter og tilskud på 24 mio. kr. i 2025
2. at der gives tillægsbevillinger til serviceudgifterne på netto 28,1 mio. kr. i 2025
3. at der gives tillægsbevillinger vedr. øvrig drift på -33,7 mio. kr. i 2025
4. at PL puljen udmøntes, som beskrevet i sagsfremstillingen
5. at der foretages omplaceringer, jf. vedlagte bilag, som netto giver 0
6. at budgetopfølgningen i øvrigt godkendes.

Beslutning fra Økonomiudvalget, den 15. september 2025, punkt 176:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Forventet regnskab pr. 31. maj 2025 viser på baggrund af de indmeldte forventninger fra fagforvaltningerne et overskud på ordinær drift på 150,9 mio. kr. De skattefinansierede anlægsudgifter forventes at udgøre 259,2 mio. kr. Resultatet af ordinær drift og anlæg forventes dermed samlet set at blive et underskud på 108,3 mio. kr.

Resultatet af forventet regnskab (inkl. udgifter relateret til Nordic Waste) viser en likviditetsforbedring på 103,2 mio. kr. mod et oprindeligt budgetteret kasseforbrug på 51,2 mio. kr. Det likviditetsmæssige resultat er således forbedret med 154,3 mio. kr. i forhold til forudsætningerne indarbejdet i budget 2025-28. Det skal primært ses i sammenhæng med byrådets beslutning om at lånefinansiere udgifterne til Nordic Waste på 290,6 mio. kr. Lånet er hjemtaget i marts 2025.

Derudover er der merforbrug på socialområdet og skoleområdet. Samlet er der herudover forventede mindredgifter på 15,9 mio. kr. på den øvrige drift, herunder indkomstoverførslerne. Det skyldes bl.a. merindtægter fra refusion af særligt dyre enkeltsager. Derfor er skønnet for de samlede indkomstoverførsler nedjusteret med 33,7 mio. kr. i forhold til opfølgningen pr. 31. marts 2025. Midtvejsreguleringen for 2025 fastlagt i økonomiaftalen for 2026 indeholder imidlertid en negativ regulering af bloktilskuddet på 49 mio. kr. for Randers Kommune. Der er således et yderligere finansieringsbehov på 15 mio. kr., som stort set kan dækkes af reservepuljen på 14,7 mio. kr. afsat til formålet i forbindelse med regnskab 2024.

For skattefinansieret anlæg ligger det forventede forbrug over det oprindelige budget ekskl. anlægsbuffer med 53,2 mio. kr.

Merforbruget på service er i lighed med årets tidligere budgetopfølgninger fortsat betydeligt. Fokus skal derfor fortsat fastholdes på de handleplaner, der er igangsat på områder med økonomisk ubalance og generel stram udgiftsstyring, så

yderligere områder ikke kommer i økonomiske problemer.

Særlige opmærksomhedspunkter

Serviceammen

I regnskab 2024 var der pres på økonomien på flere serviceområder, og derfor blev der overført underskud til 2025 på flere fagområder. Det drejer sig primært om familieområdet og socialområdet. Derudover var der betydeligt forbrug af opsparing på skoleområdet.

På baggrund af fagforvaltningernes samlede indberetninger kan der opgøres et forventet regnskab for 2025 der ligger 63,2 mio. kr. over den niveauekorrigerede serviceammen. Tages der hensyn til den ikke-finansierede service-bufferpulje på 40 mio. kr. er der reelt tale om en samlet merudgift i forhold til oprindeligt budget på 103,2 mio. kr. Merudgifterne dækker bl.a. over planlagt forbrug af opsparing på udvalgte serviceområder, jf. rammerne i Randersmodellen. Dertil kommer merforbrug som følge af pres på særligt socialområdet og skoleområdet. Både på socialområdet og skoleområdet arbejdes der med økonomiske handleplaner med henblik på at bremse væksten i særligt dyre enkeltsager og udgifterne til specialundervisning. Familieområdet arbejder ligeledes med en økonomisk handleplan, der også skal indeholde håndtering af merudgifter på børnehandicap.

Der er i det samlede resultat ikke foretaget korrektioner af de indmeldte forventninger fra fagforvaltningerne. Økonomien på de enkelte udvalgsområder er beskrevet i de vedlagte notater.

Indkomstoverførsler

Årets første måneder har været præget af global handelskonflikt og økonomisk usikkerhed. Til trods for dette, er arbejdsmarkedet i Danmark fortsat i en situation med høj beskæftigelse og lav ledighed.

Ifølge Økonomisk Redegørelse fra maj 2025 forventer Økonomiministeriet, at beskæftigelsen vil fortsætte med at stige gennem 2025 til et niveau på 29.000 personer flere sammenholdt med 2024.

Regeringen og KL indgik i slutningen af maj Aftale om kommunernes økonomi for 2026 som for Randers Kommunes vedkomne indbefatter en midtvejsregulering (inkl. effekt af Lov- og cirkulæreprogram) af indkomstoverførslerne på -49 mio. kr. Midtvejsreguleringen afspejler landets gunstige økonomiske situation med høj beskæftigelse, men Randers Kommune kan desværre ikke helt følge med de landsdækkende tendenser. Ved denne budgetopfølgning nedjusteres det samlede skøn på indkomstoverførslerne med -33,7 mio. kr. i forhold til budgetlagte, og der søges negativ tillægsbevilling på beløbet.

Socialområdet

På bevillingsområdet tilbud til unge og voksne med særlige behov forventes et merforbrug på service ekskl. projekter på 39,7 mio. kr. Der er heri medregnet ansøgt tillægsbevilling på 14,6 mio. kr. vedr. efterregulering af demografi på baggrund af regnskab 2024 på 7,6 mio. kr. og 7 mio. kr. vedr. merindtægt på bloktilskud til Randers Kommune. I det forventede merforbrug på 39,7 mio. kr. er der medregnet økonomiske effekter af socialområdets økonomiske plan (SØP) i 2025 på ca. 35 mio. kr.

Der forventes merindtægter i 2025 på i alt 18,9 mio. kr. fra refusion for særligt dyre enkeltsager. Når de forventede merindtægter vedr. særligt dyre enkeltsager medregnes, forventes et merforbrug på 20,8 mio. kr. Der er overført en gæld fra tidligere år på 152,9 mio. kr. Det forventede merforbrug er ca. 7 mio. kr. højere end ved budgetopfølgningen pr. 31. marts. Dette skyldes en nedjustering af den forventede effekt af den forstærkede myndighedsindsats på forsorgshjemsområdet med 5 mio. kr., idet indsatsen først må forventes at opnå fuld effekt i løbet af 2026. Hertil er der en korrektion vedr. den beregnede merindtægt på bloktilskud ved flere borgere inden for kommunegrænsen og vedr. efterregulering på demografi på i alt 2,2 mio. kr.

På børnehandicapområdet forventes der indenfor serviceammen et merforbrug på 17,9 mio. kr. i 2025.

Der er overført et merforbrug fra tidligere år på 55,3 mio. kr. Når dette beløb medregnes, vil der være en forventet negativ overførsel til 2026 på 73,2 mio. kr.

Socialudvalget har på et møde den 4. juni 2025 behandlet en sag om budget 2025 på børnehandicapområdet. I et tilhørende notat til sagen er der givet en nærmere beskrivelse af hvilke udfordringer, som forvaltningen på nuværende tidspunkt har identificeret i forhold til problemerne med at sikre budgetoverholdelse på området.

Resultatet af det igangsatte arbejde med afdækning af budgetudfordringer på børnehandicapområdet vil løbende blive forelagt for socialudvalget, og vil indgå i grundlaget for en samlet faglig og økonomisk handleplan på børnehandicapområdet og familieområdet.

Familieområdet

På familieområdet forventes et mindreforbrug på 6,7 mio. kr. i 2025 (inkl. projekter). Dermed nedbringes familieområdets samlede negative overførsel på 12,3 mio. kr. fra 2024 til forventet 5,6 mio. kr. i 2026.

Mindreforbruget skyldes primært en tidsforskydning i forhold til planlagte udgifter vedrørende etableringen af 20 kommunale døgninstitutionspladser. Da det har vist sig at være vanskeligt at finde egnede bygninger til formålet, forventes det, at midlerne først vil blive anvendt i 2026.

Skoleområdet - specialundervisning

På skoleområdet forventer forvaltningen et merforbrug i 2025 på 17,5 mio. kr. (ekskl. overførsler fra tidligere år). Da der er overført et mindreforbrug på 2,0 mio. kr. fra 2024, forventes det, at der overføres et merforbrug på 15,5 mio. kr. til 2026. I den første budgetopfølgning pr. 31. marts 2025 var forventningen et merforbrug på 17,6 mio. kr. (ekskl. overførsler).

På baggrund af beslutningerne i forbindelse med vedtagelsen af budget 2025 er der igangsat en proces med henblik på at skabe et budget i balance på skoleområdet. Heri indgår blandt andet, at byrådet på et møde den 27. januar 2025 godkendte en ny finansierings- og takstmodel på specialundervisningsområdet. Det er forventningen, at gælden på de centrale konti på skoleområdet gradvis vil være afviklet inden udgangen af 2028.

Det skal bemærkes, at forventningerne til forbruget i 2025 er forbundet med en vis usikkerhed, idet det endelige antal elever, der skal starte i specialundervisningstilbud i skoleåret 2025/26 ikke kendes fuldt ud på nuværende tidspunkt. På nuværende tidspunkt nedlægges fra skoleåret 2025/26 en specialklasse på Grønhøjskolen og der er indgået en særtaftale på Korshøjskolen, da antallet af specialundervisningselever er meget lavt i det kommende skoleår. Desuden er der på nuværende tidspunkt usikkerhed om udgiftsniveauet for køb og salg af pladser over kommunegrænsen.

Anlæg

Anlægsprogrammet er blevet gennemgået med henblik på at følge graden af gennemførelse i 2025. Det samlede korrigerede budget udgør 211,6 mio. kr. ekskl. overførsler fra 2024, men inkl. tillægsbevillingsansøgninger. Fagforvaltningerne har indberettet skøn, der summer til et forventet forbrug på 259,2 mio. kr. i 2025. Dette medfører et samlet merforbrug på 47,6 mio. kr., og dermed forventes der en samlet overførsel af anlægsmidler til 2026 på 28 mio. kr. inkl. Nordic Waste. I resultatet indgår projektet Nordic Waste under Natur og Miljø. I 2025 forventes på nuværende udgifter for 46,9 mio. kr. i 2025 - og en samlet gæld ultimo 2025 på 302,5 mio. kr. - vedrørende Nordic Waste.

Midtvejsregulering

Indkomstoverførsler

I forbindelse med økonomiaftalen for 2026 er der foretaget en midtvejsregulering af overførselsudgifterne med henblik på at vurdere, om udgiftsniveauet i forventet regnskab svarer til det aftalte niveau mellem regeringen og KL.

Aftalen indebærer på landsplan en negativ midtvejsregulering på -3 mia. kr. som følge af ændrede skøn for indkomstoverførslerne. Det svarer til 50,6 mio. kr. for Randers Kommune. Dertil kommer en lovændring på Lov- og cirkulæreprogrammet på 1,6 mio. kr. Netto reduceres bloktilskuddet således med 49 mio. kr.

I regnskabet blev der reserveret 14,7 mio. kr. til denne midtvejsregulering. Budgetopfølgningen viser mindredgifter i forhold til det budgetlagte for 33,7 mio. kr. Der mangler således finansiering til merudgifter på 0,5 mio. kr., jf. nedenstående tabel. Der kan ikke findes finansiering inden for nærværende budgetopfølgning. Forvaltningen foreslår derfor, at finansieringen søges løst i forbindelse med budgetlægningen for 2026-29.

Samlet regnestykke vedrørende midtvejsreguleringen i 2025 Mio. kr.

Midtvejsregulering af bloktilskuddet (reduktion) 50,6

Samlet regnestykke vedrørende midtvejsreguleringen i 2025	Mio. kr.
LC-program (indkomstoverførsler)	-1,6
Indtægtssiden i alt	49,0
Forventede mindredgifter i 2025	-33,7
Manko i alt (før reserve)	15,2
Reserve fra regnskab 2024	-14,7
Samlet resultat	0,5

Pris- og lønskøn

De ændrede pris- og lønskøn fra 2024-25 medfører på landsplan en samlet negativ midtvejsregulering på 0,9 mia. kr. svarende til 15,7 mio. kr. for Randers Kommune, jf. nedenstående tabel.

Randers Kommune kan kun udmønte 6 mio. kr. på udgiftssiden. Det skyldes bl.a., at Randers Kommune har et serviceniveau under landsgennemsnittet. Ved faldende pris- og lønniveau vil det som udgangspunkt betyde et tab, fordi udgifterne ikke kan reduceres lige så meget som bloktilskuddet bliver reduceret, da der er mindre budget at tage reduktionen fra. Udmøntningen af de 6 mio. kr. indebærer, at alle budgetter på fagområderne reduceres, fordi de har været fremskrevet med en for høj sats. Udmøntningen sker i henhold til nedenstående tabel. Der henvises til notat om ændret pris- og lønskøn 2025-29, som indgår i det samlede budgetmateriale for 2026-29, for en uddybende beskrivelse af de nye pris- og lønskøn.

Bevillingsområde (mio. kr.)	Løn	Priser	I alt
Administration	-0,193	-0,857	-1,050
Politisk organisation	-0,007	-0,047	-0,054
Børn	-0,391	-0,177	-0,568
Familie	-0,104	-0,308	-0,412
Beskæftigelse	-0,080	-0,115	-0,195
Social (voksen)	-0,238	-0,979	-1,217
Social (barn)	-0,033	-0,124	-0,157
UMT (skat)	-0,084	-0,573	-0,657
UMT (bruger)	-0,005	-0,007	-0,012
Kultur og fritid	-0,056	-0,179	-0,235
Sundhed	-0,059	-0,077	-0,136
Omsorg	-0,763	0,297	-0,466
Landdistrikt	0,000	-0,002	-0,002
Skole	-0,561	-0,170	-0,731
PPR	-0,026	-0,009	-0,035
Erhverv	-0,001	-0,037	-0,038

I alt -2,601 -3,364 -5,965

Den manglende finansiering udgør 9,7 mio. kr. Den kan dækkes af en PL-pulje på 2,3 mio. kr. afsat i budget 2025 samt ved reduktion af PL-puljen til kollektiv trafik på 7,4 mio. kr., som blev etableret i forbindelse med regnskab 2024. Derved er der balance i udmøntningen.

Samlet regnestykke	Mio. kr.
Udgiftssiden	
Ændring løn	-2,6
Ændring priser	-3,4
Ændring på udgiftssiden i alt	-6,0
Bloktilskudsændring	15,7
I alt (netto)	9,7
Finansiering	
Nulstilling midtvejsregulering (reserve PL-skøn)	-2,3
Reduktion af PL-pulje kollektiv trafik	-7,4
Finansiering i alt	-9,7
Balance	0,0

Lov- og cirkulæreprogrammet

Midtvejsreguleringen indeholder også kompensation som følge af nye lovændringer – Lov og cirkulæreprogrammet. For Randers Kommune udgør kompensationen 8,3 mio. kr., der vedrører serviceudgifterne. Kompensationen udmøntes efter vanlig praksis til de områder, som er berørte af lovændringerne.

Ukrainekompensation

Økonomiaftalen for 2026 indeholder en samlet kompensation for udgifter til Ukraine afholdt i 2025 på 0,9 mia. kr. svarende til 15,1 mio. kr. for Randers Kommune. Udgifterne for Randers Kommune vil tidligst blive vurderet i forbindelse med forventet regnskab pr. 30. september. Fordelingen af kompensationen for 2025 foretages i lighed med tidligere år i forbindelse med regnskabet for 2025, når det endelige udgiftsniveau er kendt. Det forudsættes som udgangspunkt, at fordelingen vil være økonomisk neutral.

De vedlagte notater fra fagudvalgene beskriver økonomien på de enkelte bevillingsområder.

Økonomi

Nedenstående tabel viser de samlede bevillingsmæssige ændringer som følge af budgetopfølgningen pr. 31. maj 2025. De bevillingsmæssige ændringer udgør netto 18,4 mio. kr. i 2025, og 0 mio. kr. i 2026 og frem.

I forventningerne til regnskabet er der taget højde for de bevillingsmæssige ændringer, der følger af budgetopfølgningen.

Resultatopgørelse	2025	2026	2027	2028
Skatter og tilskud	24,0	0,0	0,0	0,0

Resultatopgørelse	2025	2026	2027	2028
Serviceudgifter	28,1	0,0	0,0	0,0
Øvrig drift	-33,7	0,0	0,0	0,0
Renter	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat af ordinær drift	18,4	0,0	0,0	0,0
Skattefinansierede anlæg	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat af ordinær drift og anlæg	18,4	0,0	0,0	0,0
Jordforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0
Ældreboliger	0,0	0,0	0,0	0,0
Brugerfinansierede område	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansposter	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettovirkning i alt	18,4	0,0	0,0	0,0

Bevillingerne vedrører primært konsekvenser som følge af midtvejsreguleringen af bloktilskuddet på udgifts- og indtægtssiden samt demografireguleringer på velfærdsområderne. Nettoeffekten af bevillingsændringerne i 2025 – som hovedsageligt skyldes effekten af efterregulering af demografimodellerne på velfærdsområderne – forudsættes finansieret i forbindelse med budgetlægningen 2026-2029. Derudover foretages der omplaceringer mellem bevillingsområderne, jf. bilag, som netto giver 0.

Der henvises til vedlagte bilag for en specifikation af økonomien på de enkelte bevillingsområder.

Bilag

Budgetopfølgning og forventet regnskab pr. 31. maj 2025

Bilag Bevillingsansøgninger 2025 3105

Økonomiudvalget – budgetopfølgning og forventet regnskab pr. 31. maj 2025

Børne- og familieudvalget – budgetopfølgning og forventet regnskab pr. 31. maj 2025

Beskæftigelsesudvalget – budgetopfølgning og forventet regnskab pr. 31. maj 2025

Socialudvalget - unge og voksne – budgetopfølgning og forventet regnskab pr. 31. maj 2025

Socialudvalget - børnehandicap – budgetopfølgning og forventet regnskab pr. 31. maj 2025

Miljø- og teknikudvalget, skattefinansieret – budgetopfølgning og forventet regnskab pr. 31. maj 2025

Miljø- og teknikudvalget, takstfinansieret – budgetopfølgning og forventet regnskab pr. 31. maj 2025

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget – budgetopfølgning og forventet regnskab pr. 31. maj 2025

Landdistriktsudvalget – budgetopfølgning og forventet regnskab pr. 31. maj 2025

Omsorgsudvalget – budgetopfølgning og forventet regnskab pr. 31. maj 2025

Skole- og uddannelsesudvalget – budgetopfølgning og forventet regnskab pr. 31. maj 2025

Erhvervs- og planudvalget – budgetopfølgning og forventet regnskab pr. 31. maj 2025

Punkt 239: Flytning af byrådsmødet mandag den 27. oktober 2025

00.01.00-G01-67-25

Resumé

Som følge af uddelingen af Kongeparrets Priser foreslår forvaltningen, at det ordinære byrådsmøde mandag den 27. oktober 2025 flyttes til tirsdag den 28. oktober 2025, kl. 16.00.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at det ordinære byrådsmøde mandag den 27. oktober 2025 flyttes til tirsdag den 28. oktober 2025, kl. 16.00.

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Som byrådet er orienteret om uddeles Kongeparrets Priser 2025 mandag den 27. oktober 2025 på Værket. I den forbindelse er byrådet inviteret til Byens Middag om aftenen efter prisuddelingen.

Samme aften er imidlertid også planlagt ordinært byrådsmøde. Forvaltningen foreslår derfor, at det ordinære byrådsmøde mandag den 27. oktober 2025 flyttes til tirsdag den 28. oktober 2025, kl. 16.00 i byrådssalen.

Økonomi

Der er ingen udgifter ved flytningen af byrådsmødet.

Punkt 240: Forslag fra Bjarne Overmark, Beboerlisten, om dom af 8.9.2025

00.22.02-G01-38-25

Indstilling

Sagen forelægges byrådet til beslutning.

Beslutning

Forkastet.

7 for: L (1), Q (Anker Boje, Christina Kjærsgaard, Peter Møller Kjeldsen), Æ (2), Ø (1)

18 imod: A (10), B (1), O (1), V (5), Jens Peter Hansen

6 undlod: F (1), I (1), Q (Bo Ratz, Erik Bo Andersen), Bo Vestergaard, Daniel Madié

Sagsfremstilling

Bjarne Overmark, Beboerlisten, har i mail af 14. september anmodet om at få behandlet en sag i byrådet efter styrelseslovens § 11 således:

"NU FÅR I JERES JULEGAVE TIL BYRÅDSMEDLEM BJARNE OVERMARK FRA DECEMBER 2021 TILBAGE

Indledningsvis henvises til vedhæftede kopi af dom af 8.9.2025 samt dagsordensteksten til pkt 398 til byrådsmødet d. 13.9.2021, hvoraf fremgår at borgmester Torben Hansen fik byrådsflertallet til at afvise at behandle sagen om daværende direktør Michael Maaløes bizzarre mail af 16.8.2021 med en løgn om, at afvise "sagerne da disse tidligere har været behandlet og der er ikke nyt grundlag for behandlingen...."

Borgmesteren bedes sørge for at Michael Maaløes mail af 16.8.2021 bliver vedhæftet nærværende sag.

- 1. Borgmesteren bedes oplyse på hvilket byrådsmøde inden 13.9.2021 sagen vedrørende mailen af 16.8.2021 af er blevet behandlet?*
- 2. Hvilke bemærkninger har borgmesteren i øvrigt til dommen af 8.9.2025?*

Følgende beslutningsforslag bedes bragt til afstemning.

"Byrådet udtaler kritik af, at borgmesteren på byrådsmødet 13.9.2021 på et falsk grundlag fik byrådet til at afvise sagen."

Det gøres gældende, at nærværende sag skal sættes på den åbne dagsorden til byrådsmødet mandag d. 22.9.2025, idet det bemærkes, at sagen blev behandlet i et åbent retsmøde mandag d. 8.9.2025."

Bilag

2025.09.08 - Dom

Mail Michael Maaløe

Punkt 241: Forslag fra Erik Bo Andersen, Østbroen, om fraværsopgørelser på udvalg og byrådsmøder

00.22.02-G01-39-25

Indstilling

Sagen forelægges byrådet til beslutning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Erik Bo Andersen, Østbroen, har i mail af 11. september anmodet om at få en sag behandlet i byrådet efter styrelseslovens § 11 således:

"Der ønskes på først kommende Byrådsmøde en sag på dagsordenen, med en opgørelse af Byrådsmedlemmers fravær i udvalgs og byrådsmøder i denne Byrådsperiode frem til d.d.

Der anmodes om at sagen optages og drøftes og at byrådet beslutter om der af hensyn til et større fravær skal laves tiltag, for at fremme en større mødedeltagelse, og at forvaltningen så sikre at dokumentet vedhæftes sagen.

Vi vil gerne se en særskilt opgørelsen fra år 2022, 2023, 2024, og 2025 og så en samlet opgørelse.

Forvaltningen har vedhæftet fraværsoversigterne til sagen som bilag."

Bilag

Notat - Spørgsmål fra Erik Bo Andersen, Østbroen, om fraværstatistik 2022

Referat - Spørgsmål fra Erik Bo Andersen, Østbroen, om fraværstatistik 2022

Opgørelse fravær fra udvalg 2023

Opgørelse fravær fra udvalg 2024

Opgørelse fravær fra udvalg 2025

Punkt 242: Forslag fra Henriette Malland, Velfærdslisten, om at forvaltningen fremlægger en sag om byrådets ansvar som tilsynsmyndighed

00.22.02-G01-40-25

Indstilling

Sagen forelægges byrådet til beslutning.

Beslutning

Forkastet.

10 for: F (1), L (1), Q (5), Æ (2), Ø (1)

21 imod: A (10), B (1), I (1), O (1), V (5), Bo Vestergaard, Daniel Madié, Jens Peter Hansen

Sagsfremstilling

Henriette Malland, Velfærdslisten, har i mail af 5. september 2025 anmodet om at få en sag behandlet i byrådet efter styrelseslovens § 11 således:

"I henhold til § 11, stk. 1 i styrelsesloven fremsætter jeg hermed følgende forslag til optagelse på dagsordenen for næste byrådsmøde d 22 september 2025:

Titel:

Belysning af byrådets muligheder for at leve op til sit ansvar

Forslag til beslutning:

Byrådet beslutter, at forvaltningen til næste byrådsmøde fremlægger en sag, der belyser, hvordan vi som byrådsmedlemmer kan leve op til vores ansvar som tilsynsmyndighed, når forvaltningen gang på gang afviser at besvare spørgsmål – selv når der er tale om spørgsmål af principiel karakter, som vedrører lovlighed, retssikkerhed og kommunens pligter.

Begrundelse:

For at vi som byrådsmedlemmer kan varetage vores demokratiske og lovbundne ansvar, er det nødvendigt, at vi får fyldestgørende svar på principielle spørgsmål. Når forvaltningen gentagne gange afviser at svare, risikerer vi at stå uden de oplysninger, der er nødvendige for at føre tilsyn og sikre borgernes retssikkerhed."

Punkt 243: Lukket: Anmodning fra Bjarne Overmark, Beboerlisten, om redegørelse for personsag

15.00.00-G01-39-25

Taget til efterretning.

Punkt 244: Lukket: Salg af fast ejendom

13.06.02-P19-64-07

Godkendt.

Punkt 245: Lukket: Salg af fast ejendom

13.06.02-G10-27-11

Godkendt.

Punkt 246: Lukket: Erhvervelse af fast ejendom

82.01.00-G01-4-24

Godkendt.

Punkt 247: Lukket: Køb af fast ejendom

13.06.01-Ø54-11-25

Godkendt.

Beboerlisten undlod at stemme.

Punkt 248: Digital godkendelse af tilstedeværelse

00.01.00-G01-1-23

Indstilling

Der underskrives digitalt for tilstedeværelse på mødet.

Beslutning

Godkendt.